

Vidám-nyomasztó vízió a történelemlről

W. Gombrowicz háromfelvonásos, groteszk zenés játékának bemutatója a színházban

Debrecen (HBN – E. S.) – **Witold Gombrowicz** (1904–1969) azt tartotta, hogy „a modern színdarab szövege egyre kevésbé tekinthető olvasmánynak, egyre inkább partitúra lesz, s csak a színpadon, a játék, az előadás során kezd élni...”. Ez igaz az ő **Operett** című háromfelvonásos, zenés groteszk játékára is, amelyet ma – pénteken – 19 órától mutatnak be a **Csokonai Színházban Pinczés István** rendezésében.

Ez az első lengyel („nagyon közép-európai témájú”) darab, amelyet rendez Pinczés István. A produkció nemcsak a vájt fülű, ingyenc közönséghez akar szólni, hanem mindenkihez. Annak ellenére, hogy olyan, mintha kísérleti, stúdiószínházi előadás lenne – nagy színpadon.

– *Hogyan esett a lengyel szerző művére a választása?* – kérdeztük Pinczés Istvánt.

– Minden rendezőnek van a tarsolyában tíz-tizenöt darab, amit szeretne színpadra állítani. Az enyéim között ott volt a Gombrowicz-mű, amelyet egyébként még nem láttam színpadon. Így legalább nem befolyásolt semmi és senki. Amikor tavaly Lengyel Györggyel az ideit évadot terveztük, megállapítottuk, hogy itt az ideje, hogy megrendezzem, kioszthatók a szerepek, s illik az évad produkciói közé.

– *Milyen várakozással tekintsen a néző az előadás elébe? Mire számítson?*

– Legyen nyitott, toleráns, hisz szokatlan, izgalmas színházi élmény vár rá. Az első felvonás valóságos operett – kis időzajlekkal persze. A zenének is súlyja van te-

A hölgyek karéjában Charme gróf (Jantyik Csaba) és Firulet báró (Várnai Szilárd)
Fotó: Iklódy János

hát, azt kérésünkre egy budapesti zeneszerző, Horváth Károly komponálta. A másodikban új zene és színpadi minőség születik egy jelmezből keretein belül, a harmadikban egy kitört forradalom hatását látjuk, ideológiák és eszmerendszerek idéztetnek meg. Jöjjenek el mindazok, akik szeretik az operettet, akik szeretik a groteszk játékot, a tragikomédiát, s azok is, akik az utóbbi ötven-hatvan év történelmi kuszaságait tisztázní szeretnék magukban – Gombrowicz segítségével.

– *Van a műnek összefüggő története?*

– Ez egy vízió a történelemlről operettben elbeszélve. Hagyományos értelemben vett cselekménye tehát nincs.

– *Hasonlítható ez a mű egy korábbi munkájához, az Ibusárhoz – már-már mint a kifejező- és ábrázolóeszközök hasonlósága miatt?*

– Nem indokolatlan az Ibusár említése, zenei világa ahhoz hasonló az operettes allúziók, a zenei leitmotívumok visszatérése miatt. A forradalmi dalok operettfinálékként szólnak. A lakajok és az arisztokrácia küzdelme a téma – kis leegyszerűsítéssel szólva. Máskülönbent azt mondhatnám, hogy ez a produkció összefoglalója annak, amit ez idáig kis és nagy színpadon, amatőr és profi társulattal csináltam.

– *A színészek hogyan fogadták ezt a „munkát”?*

– Kezdetben nem szerették, hisz nehéz, aprólékos színészi játékot követel az Operett, rengeteg munka van az előadásban, a szereplők, s a kórus és a tánckar, de még a zenekar is minden pillanatban koreográfia szerint mozog. Magas fokon elvont és stilizált színház ez.

– *Nyomasztó hangulatban megy haza a közönség az előadás után?*

– Nyomasztó világ jelenik meg, de a vége Janus-arcú – ahogyan az esztéták írták –, főlemelő érzéssel állhat fel a néző. Egy periódus lezárul, de kezdődhet egy új – ennek a reménye határozottan fölvilan.

A művet fordította **Eörsi István** és **Pályi András**.

Szereposztás. Fior mester – Csikos Sándor; Himaláj herceg – Dániel Zsolt; Himaláj hercegné – Oláh Zsuzsa; Charme gróf – Jantyik Csaba; Firulet báró – Várnai Szilárd; Albertinka – Haffner Anikó; Hufnágel gróf – Krizsik Alfonz/Garay Nagy Tamás; Professor – Jámbor József. További szerepekben Porcsin László, Szinovál Gyula, Dóka Andrea, Tóth Zoltán, Sóvágó Csaba, Matkó Sándor, Somos Mónika, Diószeghy Iván, Hencz József, Urszuly Edit, Hajdú Péter, Karl József, Gál Irén, Koncz Erika, Takács Krisztián, Gáspár János, Jóna Szabolcs, Koncz Lóránt, ifj. Kovács Gyula, Pörnczi Attila, Sarkadi Gyula és Schild Jenő látható. Közreműködik a színház énekkara, balettkarja s az Operett kamarazenekar, a díszlet és a jelmez Gyarmathy Ágnes munkája, a koreográfus Nagy György volt, a rendező-asszisztens Sóvágó Csaba, a zenei vezető Takács Krisztián.